

Nr 403.

Av herr **Holmgren**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 90, angående tillbyggnads- och ändringsarbeten för skeppsgossekårens i Marstrand förläggning till Karlstens fästning.

Genom proposition nr 90 till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t hemställt, att riksdagen för vissa tillbyggnads- och ändringsarbeten m. m. för skeppsgossekårens i Marstrand förläggning i Karlstens fästning för budgetåret 1930—1931 under fjärde huvudtiteln ville anvisa ett extra reservationsanslag av 113,000 kronor.

I sitt uttalande har departementschefen ansett sig böra omnämna, att stationsbefälhavaren vid flottans station i Karlskrona med skrivelse till marinförvaltningen den 31 oktober 1929 överlämnat förslag till riktlinjer för en omläggning av skeppsgosseutbildningen, som utan några mera betydande engångskostnader skulle kunna möjliggöra de båda skeppsgossekårens sammanslagning till en kår med förläggning i Karlskrona. Departementschefen anför vidare, att marinförvaltningen och chefen för marinstaben i till Kungl. Maj:t avgivet yttrande av den 6 december 1929 förklarar sig med hänsyn till 1928 års riksdags beslut i förläggningsfrågan sakna anledning att ingå på prövning av stationsbefälhavarens förslag. Därefter övergår departementschefen till en redogörelse för det av marinförvaltningen och chefen för marinstaben framlagda förslaget och låter sin framställning av ärendet utmynna i ovannämnda anslagsäskande.

1928 års riksdag beslöt i enlighet med Kungl. Maj:ts proposition nr 148, att den till Marstrand förlagda skeppsgossekåren skall kvarbliva på sin nuvarande förläggningssort och, sedan erforderliga omändringsarbeten blivit verkställda, förläggas i land i Karlstens fästning. I sitt uttalande till statsrådsprotokollet vid föredragning av detta ärende anförde dåvarande departementschefen bland annat följande:

”Såväl de sakkunniga som vederbörande myndigheter synas vara ense om att ett bibehållande av den nuvarande uppdelningen på två särskilda kårer innebär den fördelaktigaste anordningen beträffande skeppsgosseinstitutionens organisation. Stationsbefälhavaren vid flottans station i Karlskrona förordar emellertid, att Marstrandskåren, därest den ej förlägges till Nya Varvet, sammanslås med skeppsgossekåren i Karlskrona, vars etablissemang skulle utvidgas för att kunna mottaga det härav betingade ökade antalet gossar. De skäl, som av de sakkunniga med instämmande av marinförvaltningen och chefen för marinstaben anförts till förmån för en delad förläggning av skeppsgossarna, hava synts mig övertygande, och jag kan därför icke biträda förslaget om en

sammanslagning av kårerna, så mycket mindre som förverkligandet av detta förslag, enligt vad utredningen i ärendet giver vid handen, skulle kräva betydande engångskostnader.

Såsom framgår av vad ovan anförts, har den verkställda utredningen kommit att i huvudsak inriktas på en jämförelse mellan Marstrand och Nya Varvet. De sakkunniga hava nämligen, enligt min mening på goda grunder, funnit sig böra utmönstra övriga av dem undersökta förläggningsalternativ.”

Mot vad dåvarande departementschefen sålunda anført kunna svårligen några invändningar göras. Ej heller gjordes några sådana, utan riksdagen accepterade Kungl. Maj:ts proposition.

Den goda grund, på vilken de sakkunniga ställde sig, då de utmönstrade förslagen till förläggning av bägge skeppsgossekårerna till Karlskrona, framgår av nedanstående i nyssnämnda proposition återgivna uttalande av de sakkunniga.

”I fråga om skeppsgosseetablissemangent i Karlskrona hade redan 1912 års sakkunniga för båda kårernas förläggning till nämnda etablissemang låtit uppgöra alternativa kostnadsförslag, slutande å respektive 255,000 kronor och 425,000 kronor enligt priser, som gällt före kriget. Kostnaderna i dessa förslag hade de sakkunniga låtit omräkna efter nu gällande dagspriser, varvid desamma visat sig uppgå till respektive 554,000 kronor och 924,000 kronor. Med hänsyn till de betydande kostnader en ombyggnad av berörda etablissemang sålunda skulle betinga samt då de sakkunniga funnit en delad förläggning vara att förorda från rekryteringssynpunkt, hade de sakkunniga icke ansett sig kunna tillstyrka en förläggning av Marstrandskåren till den nuvarande skeppsgossekasernen i Karlskrona. Alternativet att förlägga skeppsgossar till Karlskrona grenadjärregementets nuvarande kasern syntes icke heller framkomligt, enär kasernen vore avsedd att disponeras, åtminstone delvis, av Kronobergs regementets till Karlskrona förlagda detachement och alltså vid skeppsgossarnas förläggande dit en förläggning tillsammans med äldre manskap skulle bli följd.”

Av detta de sakkunnigas uttalande framgår, att kostnadsfrågan varit den dominerande, när de fattat sin ståndpunkt till frågan, ehuru även rekryteringssynpunkten varit av betydelse.

När riksdagen år 1928 beslöt, att den till Marstrand förlagda skeppsgossekåren skulle där kvarbli, var detta beslut uppenbarligen grundat bland annat därpå, att en förläggning till Marstrand skulle medföra en engångskostnad av 350,000 kronor, under det att en förläggning till Karlskrona betingade en kostnad av 554,000 resp. 924,000 kronor. Då emellertid stationsbefälhavaren i Karlskrona, enligt vad departementschefen framhåller, skisserat ett förslag till omläggning av skeppsgosseutbildningen, som utan några mera betydande engångskostnader skulle möjliggöra en förläggning till Karlskrona, vill det synas, som om riksdagen icke nu borde bevilja medel till erforderliga ändringsarbeten i Marstrand, utan i stället anmoda Kungl. Maj:t att ingå i realpröv-

nning av stationsbefälhavarens i Karlskrona förslag och därefter återkomma med ärendet till riksdagen. Ytterligare ett års uppskov med frågans lösning är visserligen en betydande olägenhet men likvisst försvarlig med hänsyn till önskvärdheten av att de medel, som anvisas till försvarsändamål, bliva på ändamålsenligaste sätt utnyttjade.

På grund härav får jag föreslå,

att riksdagen ville avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 90 och i skrivelse till Kungl. Maj:t begära förnyad utredning av frågan.

Stockholm den 24 februari 1930.

Bj. Holmgren.